

**ESLÖVS
KOMMUN**

Eslövs kommuns Energi- och klimatplan 2.0

Strategi och handlingsplan för
energieffektivisering och klimatarbete 2015-2020

En del av Eslövs miljömål

Dokumentet är antaget av Kommunfullmäktige den 27 april 2015. Det riktar sig till Eslövs kommunorganisation och dess hel- och delägda bolag. Ses över för revidering senast december 2018. Kontaktperson: Anna Mattsson, Energisamordnare, Miljöavdelningen.

Sammanfattning

Eslöv är en Ekokommun som har som mål att bli fossilfri när det gäller uppvärmning, el och transporter till 2020. Under 2010-2014 har kommunen och dess hel- och delägda bolag arbetat enligt en energi- och klimatplan där arbetet delvis varit finansierat av Energimyndigheten. Resultatet har varit mycket gott och givit stora effekter i form av minskad energianvändning och utsläpp av växthusgaser. Med denna uppdaterade plan ska arbetet fortsätta åren 2015-2020 för att nå målen om hållbarhet ekologiskt, men även socialt och ekonomiskt.

Eslövs kommuns miljömål är uppdelat i fem arbetsområden, det är området energi och klimat som är beskrivet i denna plan. Resultatet av arbetet redovisas årligen i en statusrapport samt sammanfattas i kommunens gemensamma miljömålsuppföljning.

Del I

Strategi för Energi- och klimatarbetet i Eslövs kommun

Inledning

Bakgrund och syfte

Eslövs kommun har arbetat med hållbarhetsfrågor och miljöanpassning länge, bland annat genom Agenda 21-arbete, Sveriges Ekokommuner, Energiplan 2000 och lokala miljömål. Miljöarbete har även initierats av medarbetare och politiker med personligt miljöengagemang, Eslöv var bland annat en av de allra första kommunerna som satsade på biogas och uppgradering till fordonsgas. Det övergripande ansvaret för miljöarbetet har till stor del legat på förvaltningen Miljö och Samhällsbyggnad samt Kommunledningskontoret.

Bidrag från Energimyndigheten till energieffektivisering

År 2010 utlyste Energimyndigheten ett bidrag för kommunernas energieffektivisering som omfattade åren 2010-2014. En arbetsgrupp med representanter från kommunens förvaltningar och bolag (främst från det kommunala bostadsbolaget ebo, Ringsjö energi (senare Krafringen) och VASYD) skapades och en projektledare anställdes. Tillsammans med styrgruppen som består av politiker och chefer från Miljö och samhällsbyggnad, togs den första Energi- och klimatplanen fram. Energi- och klimatplanen antogs av kommunfullmäktige i oktober 2011 och innehöll mål och tolv åtgärder och för 2014 respektive 2020. I planen arbetade förvaltningar och bolag tillsammans med åtgärder för att uppnå mål om energieffektiviseringar, minskade transporter och minskad miljöpåverkan.

Resultat av energi- och klimatarbetet 2010-2014

Planen uppdaterades under 2011 och två resultatrapporter har publicerats. Energianvändningen har minskat, användningen av fossila bränslen till uppvärmning har snart fasats ut och flera politiska dokument som styr kommunarbetet mot hållbarhet har antagits. Nya åtgärder har tillkommit under årliga uppdateringar av planen. Uppföljningen av arbetet har årligen redovisats till och godkänts av Energimyndigheten. Resultat och nulägesbeskrivning finns i Bilaga 1.

Syftet med arbetet

Syftet med Energi- och klimatplanen är att den ska föra Eslövs kommun mot en framtid där vi minskar vår användning av ändliga resurser samt effektiviserar vår användning av energi och skapar förutsättningar för nästa generation att leva med en så låg miljöpåverkan som möjligt.

Målgrupp, kopplingar och avgränsningar

Energi- och klimatplanen beskriver arbetet med miljömålet ”Energi och Klimat” i Eslövs kommuns Program för miljömål, som antogs av kommunfullmäktige 2013. Programmet består även av fyra andra målområden: Ekokommunen Eslöv, Giftfritt, God vattenstatus och Planera hållbart.

Åtgärderna i planen berör den kommunala verksamheten, de kommunala hel- och delägda bolagen och i en del fall medborgarna i Eslövs kommun. Bolagen kan medverka direkt i åtgärdsarbetet eller i form av införande av likvärdiga mål och krav på uppföljning i egna styrdokument. Energi- och klimatplanen har kopplingar till de andra fokusområdena inom Eslövs miljömål, framför allt de övergripande frågorna om hållbar upphandling och hållbar planering. Energi- och klimatplanen har även kopplingar till de mål i kommunens Avfallsplan som rör energiutvinning ur matavfall och klimatpåverkande gaser från nedlagda deponier.

Uppbyggnad av Eslövs miljömål med olika fokusområden.

Vision och mål

Vision

I Eslövs kommun ska energi användas på ett effektivt och hållbart sätt. Kommunorganisationen ska ta täten i effektiviseringsarbetet och föregå med gott exempel. Det ska vara lätt för kommuninvånarna att välja rätt i sin vardag när det gäller energieffektivt boende och transporter. Vårt användande av energi ska inte försämra framtida generationers möjligheter att leva hållbart.

Mål

Det finns ett flertal mål som ligger till grund för denna plan. Nedan redovisas de mål som Energi- och klimatplanen ska bidra till att uppnå.

Nationella och övergripande mål

De 16 nationella miljömålen, Regeringens "2020-mål" på 20 % energieffektivisering till 2020 och Länsstyrelsens sex klimatmål genomsyrar arbetet med energi- och klimatplanen. Enligt Länsstyrelsens klimatmål ska:

1. Utsläppen av växthusgaser i Skåne ska år 2020 vara minst 30 procent lägre än 1990.
2. Energi användningen i Skåne ska år 2020 vara 10 procent lägre än genomsnittet för åren 2001-2005.
3. Produktionen av förnybar el i Skåne ska år 2020 vara 6 terawattimmar högre än år 2002
4. Biogasproduktionen i Skåne ska vara 3 terawattimmar år 2020
5. Utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne ska år 2015 vara 10 procent lägre än år 2007.
6. Alla kommuner i Skåne ska senast år 2015 ha identifierat och analyserat risker för översvämningar, ras, skred till följd av klimatförändringar. Kommunerna ska beakta riskerna i sin fysiska planering och ha tagit fram förslag på åtgärder för anpassning av befintlig miljö

Kommunens miljömål

Eslövs miljömål på området Energi och klimat lyder:

"2020 ska Eslövs kommunorganisation vara fri från fossila bränslen. Den totala energianvändningen i kommunen ska minska och produktionen av förnybar energi ska öka.

Målet bidrar främst till det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*, men också till *Frisk luft*, *Bara naturlig försurning* och *Ingen övergödning*. Målet delas upp i följande tre delmål:

1. Kommunorganisationen i Eslövs kommun ska senast 2020 vara fri från användning av fossila bränslen. Målet avser uppvärmning av byggnader, transporter och att all el som används ska vara producerad utan fossila energikällor*.
2. Energianvändningen i det geografiska området Eslövs kommun ska minska.
3. Produktionen av förnybar energi i Eslövs kommun ska öka.”

Specifika mål för byggnader och transporter

Fastigheter och transporter har specifika mål, vilket varit ett krav för att få energieffektiviseringsstödet 2010-2014. Dessa mål fortsätter att gälla för energi- och klimatplanen 2015-2020.

- Eslövs kommunorganisation och ebo ska fasa ut all uppvärmning som bygger på fossila bränslen, i detta fall olja och naturgas** till 2014.
- Den totala energianvändningen i fastigheterna ska minska med 10 % till 2014 och 20 % till 2020***.
- Bilar och lätta lastbilar i kommunorganisationen ska drivas med förnyelsebara bränslen senast år 2020****.
- Den totala energianvändningen i kommunorganisationens fordonsflotta ska minska med 10 % till 2014 och 20 % till 2020.

**Delmål 1 är baserat på Eslövs kommuns överenskommelse med Region Skåne att bli 100 % fossilbränslefri till 2020 avseende uppvärmning, elenergi och transporter i kommunorganisationen.*

***Fjärrvärme innebär en del fossila bränslen, men eftersom de är på väg att fasas ut hos det lokala energibolaget gäller målet endast uppvärmning med eldningsolja eller naturgas.*

**** Eftersom att antalet kvadratmeter fastighetsyta som förvaltas ändras kontinuerligt ska målet även redovisas som energianvändning för uppvärmning per kvadratmeter.*

*****Bilar som har möjlighet att köra på två bränslen ska tankas med förnybart bränsle. Fossilt bränsle ska endast användas i nödfall. Andra arbetsfordon ska väljas efter bästa möjliga teknik när det gäller effektivitet och miljöpåverkan.*

Del II

Handlingsplan för Energi- och klimatarbetet i Eslövs kommun

Framtagande

För att få ett brett underlag och god förankring har åtgärderna arbetats fram från förslag från Energi- och klimatplanens arbetsgrupp och styrgrupp samt anställda på Eslövs kommun via intranätet. 100 förslag på energiåtgärder som kan förbättra energi- och klimatarbetet i kommunen efterlystes, stora som små. Det kom in 86 förslag. Av dessa har en del levererats till berörda avdelningar för handläggning, övriga delades in i fem områden; **1. Energieffektivisering, 2. Energiproduktion, 3. Transporter, 4. Resor och möten och 5. Energi- och klimatinformation.** Befintliga åtgärder som inte slutförts i den förra Energi- och klimatplanen har arbetats in i de fem nya områdena.

Tidsplan

Varje område består av flera åtgärder. Dessa åtgärder ska genomföras som projekt under åren 2015-2020. Inför varje projektstart tas en kort projektplan fram. Projektplanen innehåller information om ansvarsfördelning, koppling till mål, detaljerad tidsplan, budget, uppföljning och kriterier för uppfyllande.

Roller och ansvar

Energi- och klimatplanen

Samordnaren för Energi- och klimatplanens är ansvarig för insamling av resultat och statistik och rapportering till Energimyndigheten. Resultatet ska sammanställas och rapporteras åter till kommun, bolag och till miljömålsuppföljningen. Samordnaren sammankallar arbets- och styrgruppen cirka två gånger var per år, samt har ansvar för uppdatering och revidering, budget och tidsplaner.

Miljöchefen ansvarar för att återrapportering av resultat sker, samt att arbete sker i riktning mot att uppfylla målen. Detta innebär också ansvar för att samordna energi- och klimatarbetet med övriga områden i miljömålsarbetet. Miljöchefen stöttar samordnaren vid behov.

Åtgärder

Områdesansvarig är ansvariga för att sätta igång projekt inom sina arbetsområden under 2015-2020, vid behov med hjälp av samordnaren för Energi- och klimatplanen. Områdesansvarig är alltid minst avdelningschef.

Åtgärdsägaren tar fram en kort projektbeskrivning enligt en gemensam mall eller utser en ansvarig handläggare med avsatt tid till att genomföra detta. Projektbeskrivningen ska innehålla detaljer såsom tidsplan, budget och projektavslutningskriterier. Statusrapport ska ske årligen från åtgärdsägaren till samordnaren.

De kommunala bolagens och förbundets ansvar och samarbete varierar med ägandeförhållandena. Ebo och Eifab är helt kommunägda och omfattas av Energi- och klimatplanen. Merab och Kraftringen är delägda tillsammans med andra kommuner (Eslöv är majoritetsägare i Merab). VA SYD är ett kommunalförbund. Bolagens och förbundets ansvar och samarbete i de olika åtgärderna sammanställs i Bilaga 2.

1. Energieffektivisering

Kommunen, det kommunala fastighetsbolaget ebo och de övriga kommunala bolagen är förvaltare av stora ytor lokaler och bostäder. I Eslövs kommuns lokaler används årligen 21 GWh för uppvärmning av lokaler, dvs 75 % av kommunens energianvändning i fastigheter. Utöver uppvärmningen tillkommer 7 GWh till bland annat belysning, ventilation och verksamhetsel. Kommunen och ebo köper årligen tillsammans in energi till fastigheter för 58 miljoner kronor (2013).

Effekter

Att arbeta med energieffektivisering i bostäder och lokaler ska ge minskad påverkan på klimatet, besparing av nettoenergi och minskade driftskostnader. Samtidigt ska komforten för boende och användare bibehållas eller förbättras. Väljs rätt material vid renovering och byggnation minskar påverkan på miljön och klimatet. När produktion av förnybar energi integreras i byggnaderna minskar driftskostnaderna och bidrar till lokal energiproduktion.

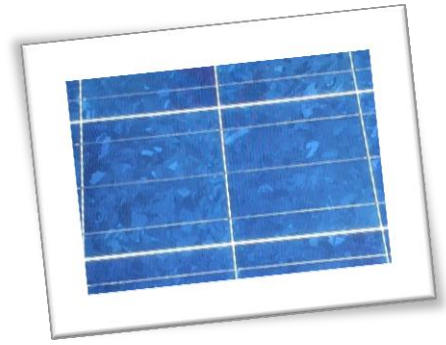
Åtgärder

Området energieffektivisering består av följande åtgärder:

- Rutiner för kontinuerligt arbete med energieffektiviseringar i bostäder och lokaler ska tas fram.
- Energikravsprestanda (ex lågenergi, Green building) ska tas fram för renovering och nybyggnation.
- Skapa separat budget för fastighetsutveckling och energiinvesteringar.
- Kartläggning av egna takytor för solenergiproduktion ska genomföras.
- Införande av så kallade Gröna hyresavtal, som stimulerar användarna att spara energi.
- Energieffektivisering kommunalt ägda idrottslokaler.
- Energieffektivisering i fordonsflottan genom inköp, samutnyttjande och utbyte av bilar.
- Framtagande av riktvärden för inomhusmiljö och temperaturer i lokaler.
- Energisparkampanj för beteendepåverkan hos personal och hyresgäster.
- Nattvandningsprojekt för energieffektivisering ska genomföras i större lokaler och handledning ska tas fram.

Ansvarig för område Energieffektivisering

Eslövs kommun; Förvaltningschefen på Serviceförvaltningen
Ebo; Verkställande direktör
Åtgärdsägare se bilaga 2.

2. Energiproduktion

Behovet av lokalt producerad förnybar energi är stort och förväntas öka i framtiden. För att nå hållbarhet ekologiskt, men även ekonomiskt och socialt, är egen energiproduktion ett sätt att säkra elpriser och miljö- och klimatpåverkan för framtiden. Potentialen för att utnyttja sol, vind och bioenergi är mycket stor i Eslövs kommun. Det biobränsleeldade Örtoftaverket är i drift sedan 2014 och ger en stor tillgång på förnybar fjärrvärme i Eslöv.

Effekter

När mängden energi som produceras lokalt ökar så minskar förlusterna i elnätet. Ökad andelen lokalt producerad förnybar energi som används i kommunorganisationen och de kommunala bolagen säkrar energipriser, minskar utsläpp av klimatgaser och profilerar Eslöv.

Åtgärder

Området energiproduktion består av följande åtgärder:

- Ansökningsprocesser för förnybar energiproduktion och användning ska förenklas och förtydligas.
- Livscykelanalyser samt ekologisk, social och ekonomisk analys mellan de energikällor som används ska tas fram.
- En solpotentialkarta över Eslöv ska tas fram.
- Utredning om uppförande av solcellspark i kommunen ska genomföras.
- Uppdatera biogasplan för ökad produktion, användning och ett tredje tankställe för biogas i kommunen.
- En plan för tillvaratagande av spillvärme i Eslöv ska tas fram.
- Utvecklingsmöjligheter av vindkraften som produceras i kommunen ska kartläggas.
- Plan för långsiktig investering i förnybar energi för en hållbar kommun både ekonomiskt och ekologiskt ska tas fram.

Ansvarig för område Energiproduktion

Eslövs kommun; Miljöchefen, Miljöavdelningen, Miljö och Samhällsbyggnad
Åtgärdsägare se bilaga 2.

3. Transporter

Ett av de svåraste områdena att mäta, påverka och förbättra ut klimatsynpunkt är transporter. Arbetet med att energieffektivisera transporter måste kombineras genom ett minskat behov av transporter, effektivare transporter och val av färd sätt och bränsle. Eslöv ligger mitt i Skåne längs med stambanan, har tre egna stadsbusslinjer och en landsbygd som består av flera mindre tätorter vilket ger goda möjligheter till stor effektiviseringspotential.

Effekter

Transporter står för en stor del av de fossila utsläppen. Om de transporter som genomförs sker på ett hållbart sätt, effektivt och med förnybara drivmedel kan vi minska vår klimatpåverkan stort.

Åtgärder

Området för transporter består av följande åtgärder:

- Genomförande av åtgärder enligt cykelplanen för att förbättra cykelbanor, säkerhet, skyltning och parkeringar för cyklister i kommunen samt separera budget för gång/cykelvägsunderhåll från bilvägsunderhåll.
- Elstolpar och snabbbladdare för elbilar ska installeras i kommunen.
- Samåkningsprojekt i byarna och på landsbygden ska genomföras.
- Medverka till införande av bilpooler som allmänheten har tillgång till.
- Översyn av trafikreglerna, till exempel betalparkering i centrala Eslöv, för att minska miljöpåverkan.
- Plan för mobility management (effektivisering av transporter och infrastruktur) och långsiktig plan för permanenta åtgärder och kampanjer ska tas fram.
- Solceller ska i möjligaste mån användas för att driva belysning, parkeringsautomater och skyltar utanför och inom elnätet.
- Minska gräsklippningen på grönområden till förmån för långgräsytor och ängar.

Ansvarig för område Transporter

Eslövs kommun; chefen för avdelningen för Gata, trafik och park
Åtgärdsägare se bilaga 2.

4. Resor och möten

Eslövs kommun uppdaterade sina riktlinjer för resor och möten under 2014. Enligt riktlinjerna ska bland annat alla tjänsteresor under tre kilometer ske till fots eller med cykel, tåg ska väljas före flyg och bil och resor ska ersättas med telefonmöten eller webbmöten där det är möjligt. För att riktlinjerna ska kunna implementeras i organisationen krävs anpassningar på de olika arbetsplatserna och åtgärder för att underlätta användandet av riktlinjerna.

Effekter

Genom att arbeta med resor och möten kan beteende och vanor brytas och en övergång mot effektiva och klimatvänliga resor kan ske. Genom ökade möjligheter till distansmöten sparas både tid, pengar och miljö. Uppföljning av resorna ska visa att det finns stora möjligheter att minska både utsläpp och utgifter.

Åtgärder

Området resor och möten består av följande åtgärder:

- Utse rese- respektive fordonsansvarig på varje förvaltning och bolag.
- Enkla rutiner för anställda att använda tjänstecykel, tjänste-el cykel och jojokort för resor med Skånetrafiken samt utrustning för videokonferenser ska finnas.
- Nya rutiner för att minska andel körning med egen bil i tjänsten.
- Resor ska kartläggas, följas upp årligen och presenteras förvaltningsvis.
- Upprätta gemensam cykelpool vid Stadshuset med underhållsansvarig och undersöka möjligheten att bygga ett centralt cykelgarage.
- Märka upp egna fordon som kör på förnybart bränsle samt tjänstecyklar och tjänste-elcyklar med organisationens namn.
- Uppmuntra anställda att ta sig miljövänligt till arbetet.
- Ruttoptimeringsprojekt ska genomföras inom hemtjänsten.

Ansvarig för område Resor och möten

Eslövs kommun; Förvaltningschefen, Miljö och Samhällsbyggnad
Åtgärdsägare se bilaga 2.

5. Energi- och klimatinformation

Eslövs kommun ska vara en förebild inom energi- och klimatfrågor genom att vara en aktiv konsument av energi- och miljöförbättrande tekniker och tjänster. Vi har gjort mycket men varit mindre duktiga på att sprida information om vårt arbete och våra resultat. Detta ska öka kunskapen om vad kommunen och bolagen gör, samt fungera som vägledning inom och utom kommunorganisationen, för att inspirera och uppmuntra andra.

Effekter

Information om hur kommunen arbetar med energi- och klimatfrågor fungerar som inspiration för förvaltningar, bolag, medborgare och företag. Det blir lättare för andra att arbeta med de frågor som kommunen nått resultat i, och energi- och klimatarbetet sprids både i och utanför kommunen, vilket ger ökad kunskap och minskade klimatutsläpp.

Åtgärder

Området energi- och klimatinformation består av följande åtgärder:

- Instifta ett Energipris (likt det befintliga Miljöpriset) till årets bästa insats för energieffektivisering eller energiinnovation i kommunen.
- 30 pressmeddelande om energi- och klimatarbetet i Eslövs kommun ska skrivas 2015-2020.
- Samla ”Visste du att-information”... på Eslövs kommuns hemsida.
- Synliggöra energianvändningen, måluppfyllnad och fossilfri andel på hemsida och elektroniska informationstavlor.
- Bättre skyltning av biogastankställena samt en instruktionsfilm för tankning av biogas.
- Återkommande kampanjer för beteendepåverkan för minskande klimatutsläpp
- Börja ta emot energiförbättringsförslag från anställda och medborgare
- Marknadsföra att energi- och klimatrådgivningen finns som resurs till privatpersoner, företag och föreningar bland annat genom projektet Energi i Tillsynen som riktas till lantbrukare och mellanstora företag.
- Goda exempel från lokala företag och föreningar ska samlas in och presenteras.
- Informations- och utbildningsinsatser lokalt tillsammans med bolagen.

Ansvarig för område Energi- och klimatinformation

Eslövs kommun; Miljöchefen, Miljöavdelningen, Miljö och Samhällsbyggnad
Åtgärdsägare se bilaga 2.

Uppföljning och utvärdering

Varje år ska arbetet följas upp med energistatistik och kontroll av måluppfyllnad. Utvärdering av projekt som inte håller sin tidsplan ska ske. En lägesbeskrivning utförs i december varje år och energistatistik samlas in för föregående år i januari till mars. Detta sammanställs av samordnaren till en lägesrapport med resultat och måluppfyllnad. Rapporten riktar sig främst till de som arbetar aktivt med Energi- och klimatplanen.

Samordnaren rapporterar vidare till miljömålsuppföljningen, där allt kommunalt miljöarbete presenteras i förhållande till miljömålen. Sammanställningen marknadsförs till hela organisationen och till medborgarna.

Uppdatering

Energi- och klimatplanen ska ses över för uppdatering vid varje ny mandatperiod. Projektplanerna som beskriver arbetet med de olika områdena ska uppdateras vid behov samt avslutas när målen är uppfyllda.

Bilagor

1. Resultat av Energi- och klimatplanen 2010-2014.
2. Samarbete och ansvar mellan Eslövs kommun och de hel- och delägda bolagen.